

Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica

RB	MATIČNI BROJ	NAZIV PRAVNOG LICA	MESTO	POSLOVNI PRIHOD (AOP 1001)
1	20468122	FIAT AUTOMOBILI SRBIJA DOO	KRAGUJEVAC	156.064.162
2	20624027	YURA CORPORATION DOO	RAČA	14.382.156
3	20230355	LIVNICA KIKINDA AI DOO	KIKINDA	4.944.728
4	29503176	DAT DRÄXLMAIER AUTOMOTIVTECHNIK GMBH	ZRENJANIN	4.088.996
5	20696192	MAGNETI MARELLI DOO	KRAGUJEVAC	3.598.348
6	20148241	ROBERT BOSCH DOO	BEOGRAD	3.476.142
7	20363495	DAD DRAXLMAIER AUTOMOTIVE DOO	ZRENJANIN	3.366.459
8	20716339	SHINWON DOO	NIŠ	3.303.399
9	08824061	STREIT NOVA DOO	S. PAZOVA	1.965.248
10	17578499	GRAH AUTOMOTIVE DOO	BATOČINA	1.922.014

Top 20 uvoznika u 2014.god

RB	MB	NAZIV KOMPANIJE	KOLIČINA (KOM.)	VREDNOST EUR
1	17522060	PORSCHE SCG	5.393	96.867.647
2	07649746	AUTO ČAČAK	3.083	33.487.728
3	20468122	FCA SRBIJA	2.703	30.079.369
4	20053593	RENAULT NISSAN SRBIJA	2.641	23.721.003
5	17409557	HYUNDAI AUTO	1.731	20.288.458
6	20204192	DELTA MOTORS	633	17.699.345
7	17349929	GRAND MOTORS	1.214	17.603.046
8	20941839	STAR IMPORT	586	16.570.546
9	20933046	RENT ME	860	14.694.346
10	17481894	TOYOTA SRBIJA	963	12.528.186

Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica

RB	MATIČNI BROJ	NAZIV PRAVNOG LICA	MESTO	NETO DOBITAK (AOP 1064)
1	20624027	YURA CORPORATION DOO	RAČA	2.993.228
2	20468122	FIAT AUTOMOBILI SRBIJA DOO	KRAGUJEVAC	2.465.358
3	20696192	MAGNETI MARELLI DOO	KRAGUJEVAC	367.633
4	20716339	SHINWON DOO	NIŠ	230.784
5	17578499	GRAH AUTOMOTIVE DOO	BATOČINA	189.646
6	20326450	IGB AUTOMOTIVE COMP DOO	INĐIJA	151.246
7	20363495	DAD DRAXLMAIER AUTOMOTIVE DOO	ZRENJANIN	143.675
8	08803374	KNOTT-AUTOFLEX YUG DOO	BEČEJ	117.161
9	20672056	UNIPLAST SERBIA DOO	JELENČA	96.100
10	07706375	DOO NIKOM	KRAGUJEVAC	80.755

Top 20 izvoznika u 2014.god

RB	MB	NAZIV KOMPANIJE	KOLIČINA (KOM.)	VREDNOST EUR
1	20468122	FCA SRBIJA	263.974	3.076.714.829
2	20933046	RENT ME	1.072	18.880.209
3	17409557	HYUNDAI AUTO	1.410	18.595.829
4	17522060	PORSCHE SCG	168	6.837.963
5	20941839	STAR IMPORT	137	4.842.928
6	17153757	MERCEDES-BENZ SRBIJA I CRNA GORA	147	4.694.391
7	20204192	DELTA MOTORS	128	4.083.574
8	17349929	GRAND MOTORS	67	2.268.646
9	17332732	EURO SUMAR	166	1.551.955
10	20980265	FLEET PARTNER	104	1.196.351

NAJVAŽNIJI TRENDVI U DOMAĆOJ AUTOMOBILSKOJ INDUSTRIJI

Solidni prihodi u otežanim okolnostima

Uprkos drastičnom padu ukupne prodaje vozila u Srbiji u prošloj godini, Fijat je sa svojim FIAT 500L ostvario relativan uspeh na domaćem tržištu. Zajedno s kompanijama Tigar Tajers i Jura korporacija, Fijat se nalazi se među 10 najvećih domaćih izvoznika, a u prethodnoj godini najviše vozila izvezao je u Italiju, SAD i Nemačku.

Piše: Milica Savić*

Automobilska industrija u Srbiji ima tradiciju dugu skoro 75 godina i predstavlja jedan od sektora s najvećim razvojnim potencijalom za rast ukupne ekonomije. Pošle godine u ovom sektoru aktivno je poslovalo 4.093 preduzeća. Ukupni prihodi kompanija koje su predale bilanse za 2014. godinu premašili su dve milijarde evra, a drumska vozila u izvozu Srbije učestvuju sa oko 14 odsto.

Kompanija Fijat iz Kragujevca, naš jedini proizvođač automobila, zajedno s kompanijama Tigar Tajers i Jura korporacija nalazi se me-

đu 10 najvećih domaćih izvoznika. FCA Srbija je generalni distributer i uvoznik poznatih automobilskih brendova FIAT, Alfa Romeo, FIAT Professional, Jeep i Abarth. Srpska automobilska industrija je u 2014. godini upošljavala oko 36.000 radnika, a samo Fijat, koji ima 18 domaćih dobavljača, zapošljava približno 3.900 ljudi.

Poslovanje Fijata u Kragujevacu, dolazak njegovih kooperanata, ali i drugih proizvođača delova za autoindustriju, sigurno je jadan od pokretača razvoja Srbije. Ugled ove kompanije dodatno uvećava šanse da naša zemlja optimalnije iskoristi povoljnosti bescarinskog izvoza na tržište od milijardu stanovnika. Prošle godine, u ukupnom izvozu Fijata ubedljivo je dominiralo tržište Italije (80,02 odsto), slede Sjedinjene Američke Države (10,54 odsto) i Nemačka (3,84 odsto).

Ako se posmatra izvoz po mesecima, najnegativniji trend beleži se u julu i avgustu (-79,76 odsto), što je verovatno posledica godišnjih odmora, dok se u septembru trend kreće u pozitivnom smeru, čak do 421,12 odsto.

S druge strane, relativni uspeh koji je Fiat 500L imao na srpskom tržištu predstavlja rezultat velikog broja faktora, ali je jedan od odlučujućih bila je odluka FAS-a da kupcima ponudi nešto zauzvrat. To se pokazalo ispravnim u situaciji kada je prodaja novih automobila u celom regionu zabeležila ogroman pad, a najveći u Srbiji gde je prodaja bila najniža od 2001. godine i gde se veoma primetno gubi trend porodice s dva automobila.

Struktura autoindustrije po regionima

Za analizu geografske strukture sektora auto industrije, teritorija Srbije podeljena je na šest regiona: Beograd, Vojvodina, Zapadna Srbija, Centralna Srbija, Istočna Srbija i Južna Srbija. Prosečna starost kompanija u sektoru je 10 godina. Ukupno 11 zastupnika registrovano je pre 10 ili više godina, dileri novih vozila u proseku posluju oko 12 godina, a dileri polovnih automobila u proseku oko šest godina.

Beogradski region

Na teritoriji Beograda nalazi se čak 19 od ukupno 21 zastupnika. Zastupnici koji nisu locirani u Beogradu su Auto Čačak i Fiat automobili. Od 143 dilera novih vozila, 28,7 odsto je locirano na teritoriji Beograda. U njihovim ukupnim prihodima, kompanije sa teritorije Beograda učestvuju sa 41,6 odsto. Od ukupnog broja zaposlenih, 39,3 odsto radi u kompanijama koje su dileri novih vozila, registrovani na teritoriji Beograda. U glavnom gradu Srbije nalazi se 29,3 odsto uvoznika/dilera polovnih vozila, koji u ukupnim prihodima učestvuju sa oko 25 odsto.

Region Vojvodine

U regionu Vojvodine ne nalazi se nijedna kompanija klasifikovana kao zastupnik. Od ukupnog broja dilera novih vozila oko 27,3 odsto nalazi se u regionu Vojvodine. U ukupnim prihodima dilera novih vozila, kompanije iz ovog regiona učestvuju sa oko 20,9 odsto. Uvoznici polovnih vozila na teri-

toriji Vojvodine učestvuju sa oko 32,8 odsto u ukupnom broju uvoznika/dilera polovnih vozila, dok u ukupnim poslovnim prihodima kompanije iz ovog regiona učestvuju sa oko 33 odsto.

Region Zapadne Srbije

U regionu Zapadne Srbije ne nalazi se nijedna kompanija klasifikovana kao zastupnik. Od ukupnog broja kompanija koji su dileri novih vozila, svega 9,8 odsto nalazi se u ovom regionu. Ove kompanije učestvuju sa 6,9 odsto u ukupnim prihodima sektora. Registrovano je 31 uvoznika/dilera polovnih vozila, koje učestvuju sa oko 19 odsto prihoda iz ovog regiona.

Region Centralne Srbije

U regionu Centralne Srbije nalaze se dve kompanije klasifikovane kao zastupnici, Auto Čačak i Fiat Automobili. Od ukupnog broja dilera novih vozila 17,5 odsto nalazi se u regionu Centralne Srbije. Ove kompanije učestvuju sa 16,5 odsto u ukupnim prihodima dilera novih vozila. U ukupnom broju, uvoznici/dilери polovnih vozila učestvuju sa 18 odsto, dok u ukupnim prihodima svih vozila učestvuju sa oko 19 odsto.

Region Istočne Srbije

U regionu Istočne Srbije ne nalazi se nijedna kompanija klasifikovana kao zastupnik. Na ovoj teritori-

ji nalazi se svega 9 dilera novih vozila, koji su učestvovali sa oko 3 odsto prihoda svih dilera novih vozila.

Region Južne Srbije

U regionu Južne Srbije ne nalazi se nijedna kompanija klasifikovana kao zastupnik. Od ukupnog broja dilera novih vozila, 15 kompanija registrovano je na teritoriji Južne Srbije i učestvovala su sa oko 10 odsto u ukupnim prihodima.

Prodaja novih vozila u Srbiji u prethodnoj godini

Prema podacima o prodaji, u 2014. godini na teritoriji Srbije prodato je 19.688 putničkih, terenskih i lakih komercijalnih vozila. U odnosu na zabeleženu prodaju u 2013. kada je prodato oko 22.500 vozila, ova godina je donela novi pad od 13 odsto.

Deset najprodavanijih vozila u Srbiji u 2014.

1.	Škoda	3.436 (-12,5%)
2.	Fiat	2.891 (-34,5%)
3.	VW	1.916 (+34,1%)
4.	Hyundai	1.615 (-15,8%)
5.	Dacia	1.389 (+35,9%)
6.	Opel	1.085 (0)
7.	Ford	1.076 (0)
8.	Renault	1.024 (+6,4%)
9.	Toyota	988 (+52,9%)
10.	Kia	840 (+5,5%)

Najprodavaniji brend je i dalje Škoda, koju prate Fiat uprkos padu prodaje od 34,5 odsto i Volkswagen, čija prodaje je u odnosu na prethodnu godinu uvećana za 34 odsto.

Najveći procentualni rast prodaje u odnosu na prošlu godinu zabeležila je Toyota (53 odsto), koja sa 988 prodatih vozila zauzima 5 odsto tržišta, što je jedan od najboljih evropskih rezultata ove marke.

Najpopularniji model tokom 2014. godine u Srbiji je Škoda Fabia (1.186 komada), koju prati Fiat 500L (1.079 komada) Dacia Sandero sa 496 i Hyundai 20 sa 436 prodatih jedinica.

Poređenja radi, u toku prošle godine u Hrvatskoj je prodato 33.962 vozila sa prosečnim rastom prodaje od 22,1 odsto, dok je u Sloveniji za prethodnih 12 meseci prodato 60.274 vozila, što je prosečan rast od 4,6 odsto i najbolji rezultat nakon 2007. godine, kada je prodato 70.000 vozila.

U Hrvatskoj je najpopularniji VW sa 5.472 vozila a prate ga Opel, Škoda i Peugeot. U Sloveniji je, takođe, najpopularniji Volkswagen sa 8.456 prodatih vozila, ispred Renaulta koji je prodao 7.815 vozila, uz kuriozitet da je ovo prvi „poraz“ Renaulta na svom terenu. ●

*Autorka je marketing menadžer u kompaniji za istraživanje i analizu tržišta CUBE Risk Management Solutions